

# Rikedomen i Jesu och Paulus undervisning framträder tydligt

STI:s forskare Timo Eskola har just nu vid höstens ingång i Tyskland publicerat en ny studie om Bibeln på engelska. Det gäller en skrift som täcker hela Nya testamentets budskap en "narrativ teologi": *A Narrative Theology of the New Testament*.



## *Timo Eskola, vad är en narrativ teologi?*

– Texter undersöks nuförtiden ofta genom att använda de tolkningsmetoder, som tillämpas inom litteratur i allmänhet. Det narrativa betyder det, att forskaren koncentrerar sig på berättelser, deras teologiska budskap och på detta budskaps ursprung. På detta sätt kan man komma åt att göra själva innehållet i textens skildring till föremål för forskning. Naturligtvis ska man inte i detta arbete glömma det som gäller det historiska.

## *Vad är då det centrala i berättelsen?*

– Själva grundtanken är densamma som i mina tidigare skrifter. Israels historia kommer till en brytningspunkt genom tvångsexilen. Efter detta framåt står folkets enda hopp till en ny David, som Gud sänder till människornas frälsning. Hoppet om förnyelse förverkligas i Jesus, som målmedvetet förkunnar, att den andliga tvångsexilen har avslutats och att Guds straff har tagits bort. Nådens och kärlekens tid är verklighet.

*Du har tidigare på finska gett ut en bok med samma namn. På vilket sätt avviker ditt nya arbete från det tidigare?*

– Den första versionen var ett grundarbete

gjort för att denna större studie skulle förverkligas. För denna senare studie läste jag mera texter och vidare utvecklade tankarna i den tidigare boken. Samtidigt finner man i denna nya bok en bred vetenskaplig diskussion med andra forskare. Mina teoser är nu en del av det internationella vetenskapliga samtalet. Den här situationen gör mig ganska entusiastisk. Denna bok är på många sätt huvudverket under min karriär. I den har koncentrerat lagt fram det som jag i STI har forskat i.

## *Vilka teman är nya?*

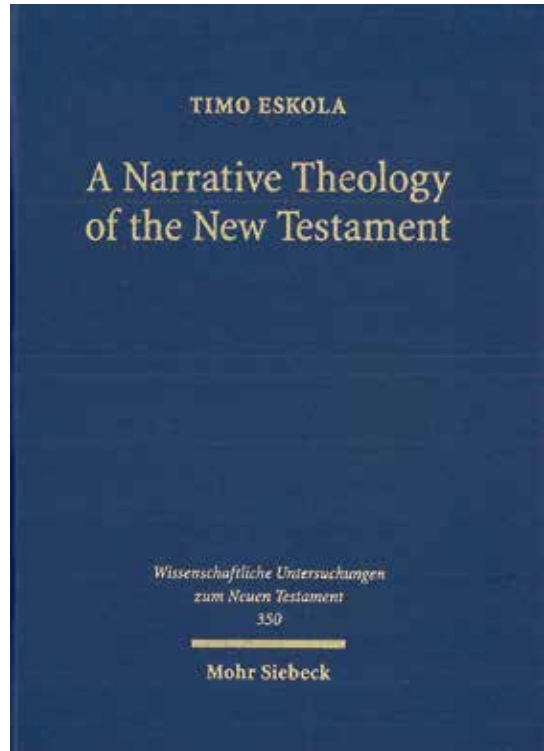
– Jag koncentrerar mig alldeles särskilt på sådan litteratur, där man resonerar om templets betydelse såväl inom Gamla testamentet som inom judendomen och därtill sedan inom Nya testamentets undervisning. Detta är i själva verket ett av de centrala ämnena i den internationella diskussionen. Templet framstår som platsen för Gudsmötet och som en direkt förebild för paradiset. Då Jesus säger att han ska göra ett nytt tempel av levande stenar, berättar han samtidigt att det av Gud utlovade paradiset ska förverkligas genom tron. I detta paradiset kommer människan att få erfara Guds unika omsorg.

### *Har några intressanta fynd kommit fram på vägen?*

– Den nya tolkningen visar på ett överraskande sätt relationen mellan Jesus och Paulus. I själva verket skriver Paulus att ett slut eller en brytningspunkt då det gäller tidsepokerna är förhanden. Även han citerar profettexter, i vilka för exilens folk och t.o.m. för den andliga tvångsexilens folk lovas återupprättelse. Framför allt skriver Paulus om ett tempel, som består av människor. Den Helige Ande, som en gång flytt från Jerusalems tempel, har återvänt till Kristi församling. Nu är varje troende ett den Helige Andes tempel. På denna grund byggs också Paulus undervisning om rättfärdiggörelsen. Den rättfärdiggörande frälsningen kan inte den till sina synder bundna människan grunda på sina egna gärningar. Paulus håller den tidigare fromheten som avskräde, för att han som gåva ska vinna den i Kristus givna rättfärdigheten.

### *Varför är denna synvinkel så viktig?*

– Den är viktigt särskilt därför, att Jesus förbindelse med Paulus redan för decennier sedan har brutits inom bibelforskningen. Forskarna har inte kunnat förklara, hur Paulus har kunnat fortsätta den undervisning, som den historiske Jesus kom med. Däremot har många påstått, att Paulus inte visste nästan något alls om Jesus, utan utvecklade den kristna tron mycket självständigt. Med hjälp av denna nya inriktning i forskningen förstår man bättre, hur brett och rakt ut sagt fullständigt Paulus har förstått den undervisning hos Jesus som gäller budskapet om tidens slut. Om man överdriver litet, kan man säga att Paulus inte hittade på något nytt som gällde Jesu budskap. Han bara



*Eskola, Timo, A Narrative Theology of the New Testament: Exploring the Metanarrative of Exile and Restoration (Mohr Siebeck, WUNT 350, 2015)*

förkunnade det som en lärd jude, som omvänt sig, bäst kunde. Forskningens möjligheter i denna riktning är i fortsättningen närmast gränslösa.

### *Till vilken publik riktar sig denna bok?*

– Som en teologisk lärobok kommer den här skriften säkert att komma i användning bland studeranden och fackteologer. Kanske även någon aktiv lekman får glädje av denna. Jag har skickat recensions-exemplar till namnkunniga professorer inom detta fack. Om det går bra, kommer denna bok att ge sitt bidrag till den diskussion, som pågår inom universiteten gällande de nya inriktningarna ifråga om Nytestamentlig teologi.